

УРЕДБУ**о Плану здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2023. годину****Члан 1.**

Овом уредбом утврђује се План здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2023. годину.

План здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2023. годину из става 1. овог члана одштампан је уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова уредба ступа на снагу 1. јануара 2023. године.

05 број 110-11179/2022
У Београду, 29. децембра 2022. године

Влада

Први потпредседник Владе,
Ивица Дачић, с.р.

ПЛАН ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА 2023. ГОДИНУ**ПРЕТХОДНЕ КОНСТАТАЦИЈЕ**

Влада у складу са Законом о здравственом осигурању (у даљем тексту: Закон) доноси План здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2023. годину (у даљем тексту: План), као оперативни документ у спровођењу политике обавезног здравственог осигурања.

Основни циљ доношења Плана је да обезбеди што потпунију реализацију права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања.

Полазећи од стратешких опредељења и циљева здравствене политике Републике Србије и законских оквира за планирање и спровођење права осигураних лица у области здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања и на основу процене и избора здравствених потреба и приоритета у здравственој заштити, Планом се ближе дефинишу циљеви здравствене заштите и садржај и обим мера здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2023. годину у оквиру следећег садржаја:

- 1) сврха здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања;
- 2) здравствене потребе осигураних лица;
- 3) приоритети за спровођење здравствене заштите осигураних лица;
- 4) мере здравствене заштите и здравствене услуге за реализацију процењених здравствених потреба осигураних лица;
- 5) капацитети обавезног здравственог осигурања и здравствене службе за реализацију Плана;
- 6) план роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке.

1. СВРХА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Полазећи од сета стратешких докумената којима су дефинисана опредељења државе у спровођењу здравствене заштите у

систему обавезног здравственог осигурања, националних програма и планова развоја здравствене заштите становништва и најосетљивијих популационих група, као и права утврђених у систему обавезног здравственог осигурања, а посебно права на здравствену заштиту, сврха здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања односи се на заштиту и унапређење здравља осигураних лица, повећање очекиваног трајања живота и смањење смртности, повећање броја година живота без болести или инвалидности, као и осигурање највишег могућег нивоа физичког, менталног и социјалног здравља уз бригу за побољшање квалитета живота.

Сврха здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања остварује се кроз:

- 1) предузимања организованих мера и активности, услова, начина спровођења, извршиоца и средстава за спровођење на заштити осигураника од заразне болести *Covid-19*;
- 2) подстицање природног обнављања становништва мерама социјалне и здравствене политике и здравствене заштите репродуктивног здравља;
- 3) примарну превенцију свих ризика за настајање болести срца и крвних судова, метаболичких поремећаја и синдрома, унапређење хигијене исхране, кроз развој саветовалишта и програмске задатке и активности института и завода за јавно здравље;
- 4) унапређење менталног здравља осигураних лица мерама примарне и секундарне превенције: превенција насиља у породици, школи, колективу, развој модела здраве породице, здраве школе, здравог колектива, превенција алкохолизма, пушења, злоупотребе лекова и дрога код најмлађег узраста;
- 5) повећање обухвата циљних група здравог становништва, организованим скрининг прегледима на малигне болести;
- 6) праћење и унапређење ефикасности и квалитета система здравствене заштите са заштитом права осигураних лица, као корисника здравствених услуга и укључивање приватног здравственог сектора у реализацију права осигураних лица.

2. ЗДРАВСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ ОСИГУРАНИХ ЛИЦА

План садржи процену потенцијалних и очекиваних здравствених потреба осигураних лица и популационих група Републике Србије, у односу на укупан број осигураних лица према старости, полу и вулнерабилности, коришћења здравствене заштите и здравствених услуга, очекиваних утицаја на здравље у оквиру демографских, виталних и социјалних промена и епидемиолошке ситуације. На процену врсте и обима здравствених потреба утичу и други фактори, као што су навике и понашање у вези са здрављем, вредновање здравља у традицији и култури становништва, расположиви и доступни капацитети у систему здравствене заштите и обавезног здравственог осигурања и други фактори.

Потенцијалне здравствене потребе односе се на здрава осигурана лица у области унапређења и очувања здравља и ради заштите и очувања виталних капацитета и спречавања деловања препознатих ризика по здравље. Реализују се на примарном нивоу у оквиру превентивне здравствене заштите и у мањем обиму у болничкој здравственој заштити у вези са трудноћом и порођајем и у здравственој заштити новорођенчади и одојчади у оквиру примарне и секундарне превенције.

Здравствене потребе оболелих и повређених лица процењују се у области лечења, неге и рехабилитације у примарној и болничкој здравственој заштити на секундарном и терцијарном нивоу, на основу очекиваног коришћења здравствене заштите и здравствених услуга, регистрованог морбидитета у примарној и болничкој заштити и одређених обољења и стања од већег социјалномедицинског значаја према популационим регистрима, пријавама (заразне и друге болести) и других показатеља угрожености здравља становништва и осигураних лица, у односу на најчешће узроке смртности и друго.

Врста и обим здравствених потреба у области превентивне заштите и у области лечења и рехабилитације за сва осигурана лица према популационим и вулнерабилним групама процењују се и у односу на достигнути ниво реализације права, нарочито у области превентивне здравствене заштите, као и у оквиру коришћења, у оквиру пропусне моћи здравствене делатности, односно капацитета у државној својини према општем акту Владе којим се утврђује план мреже здравствених установа (у даљем тексту: План мреже), ван Плана мреже и у приватној пракси, те утврђених мера извршења.

Потребе за лечењем неплодности медицинским методама асистираних репродукције у Републици Србији обезбеђују се поступцима биомедицински потпомогнутог оплођења (у даљем тексту: БМПО). Овако контролисани поступци оплодње спроводе се како у здравственим установама из Плана мреже, тако и у здравственим установама ван Плана мреже које испуњавају прописане услове с обзиром да су капацитети здравствених установа из Плана мреже ограничени.

Као последица неравнотеже између здравствених потреба и капацитета здравствене службе да одговори постојећим захтевима, планирају се оне врсте здравствених услуга за које је од 2013. године законом утврђено формирање листа чекања. Због ограничених капацитета здравствених установа из Плана мреже, пружање услуга са листе чекања захтева укључивање здравствених установа ван Плана мреже, односно приватне праксе.

Због значаја и растућих потреба, планирају се и радиотерапијске методе.

У циљу задовољења дуготрајних здравствених потреба и у складу са расположивим капацитетима, планирају се активности у вези са пресађивањем ћелија, ткива и органа.

Специфичне потребе, у случају болести и повреда, у стационарним условима представља и обезбеђивање крви и крвних деривата у оквиру трансфузиолошке делатности.

Део Плана представља и план потреба роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке.

3. ПРИОРИТЕТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ОСИГУРАНИХ ЛИЦА

Приоритети у здравственој заштити осигураних лица дефинисани су критеријумима Светске здравствене организације (величина здравственог проблема, значај и могућност здравствене интервенције), на основу процене здравствених потреба и достигнутог нивоа права у здравственој заштити од одређених обољења.

Приоритети су:

- 1) превенција и сузбијање заразних болести (првенствено *Covid-19/SARS-CoV-2*, вакцинабилних болести, туберкулозе и *HIV-a/AIDS-a*);
- 2) превенција и сузбијање хроничних незаразних болести (пре свега болести срца и крвних судова, малигне и шећерне болести, унапређење менталног здравља);
- 3) здравствена заштита посебно осетљивих групација становништва (првенствено жене у репродуктивном периоду, одојчад, предшколска деца, школска деца и омладина, старија лица и радно активно становништво);
- 4) палијативна нега и збрињавање лица у терминалном стадијуму болести;
- 5) превенција породичног насиља и збрињавање осигураних лица изложених насиљу.

Због актуелне епидемиолошке ситуације, реализација приоритета превенција и сузбијање заразних болести (првенствено *Covid-19/SARS-CoV-2*) и сузбијање хроничних незаразних болести (пре свега болести срца и крвних судова, малигне и шећерне болести, унапређење менталног здравља) остварују се у пуном обиму, док су остали поменути приоритети условљени реализацијом тих приоритета и реализују се у складу са актуелном епидемиолошком ситуацијом.

4. МЕРЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ УСЛУГЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЦЕЊЕНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ ПОТРЕБА ОСИГУРАНИХ ЛИЦА

У складу са одредбама Закона и у оквиру утврђених права из обавезног здравственог осигурања, за реализацију процењених потреба осигураних лица, по популационим групама, по нивоима здравствене заштите (примарни, секундарни и терцијарни ниво), на нивоу Републике Србије планирају се следеће мере здравствене заштите и здравствене услуге:

- 1) спречавање, сузбијање и гашење епидемије заразне болести *Covid-19*;
- 2) мере превенције и раног откривања болести;
- 3) прегледи и лечење у вези са планирањем породице, у току трудноће, порођаја и до 12 месеци након порођаја;
- 4) прегледи и лечење у случају болести и повреда;

- 5) прегледи и лечење болести уста и зуба;
- 6) медицинска рехабилитација у случају болести и повреда;
- 7) обезбеђење и коришћење лекова и медицинских средстава.

Спровођење епидемиолошког и санитарно-хигијенског надзора и организовање и спровођење посебних мера за заштиту становништва од Covid-19 и спровођење ванредних мера у складу са законом којим се уређује заштита становништва од заразних болести, као и спровођење програма за спречавање, сузбијање и искорењивање заразних болести у складу са законом.

Превентивна здравствена заштита у области обавезног здравственог осигурања се планира као приоритет на свим нивоима здравствене заштите и према општем акту којим се уређују садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и партиципација (у даљем тексту: општи акт о садржају и обиму права).

Мере здравствене заштите у области дијагностике, лечења, неге и рехабилитације планирају се на основу коришћења у претходном периоду, према регистрованом и очекиваном морбидитету, процењеним потребама осигураних лица, расположивим капацитетима здравствене службе и расположивим финансијским средствима.

4.1. СПРОВОЂЕЊЕ ПОСЕБНИХ И ВАНРЕДНИХ МЕРА ЗА ЗАШТИТУ ОСИГУРАНИКА ОД COVID-19

У циљу спречавања, сузбијања и гашења епидемије заразне болести Covid-19 спроводиће се следеће посебне мере за заштиту становништва од заразних болести: рано откривање извора и путева преношења заразе; епидемиолошка испитивања и истраживања; лабораторијска испитивања ради утврђивања узročника заразних болести; постављање дијагнозе заразне болести; пријављивање; превоз, изолација и лечење; здравствени надзор и карантин по потреби; имунизација; дезинфекција, дезинсекција и дератизација по епидемиолошким индикацијама; здравствени прегледи одређених категорија запослених лица у објектима под санитарним надзором, као и одређених категорија становништва ради утврђивања носилаштва узročника заразне болести (SARS-CoV-2); здравствено васпитање и образовање одређених категорија запослених лица; информисање здравствених радника и осигураника.

Посебне мере организују и непосредно спроводе здравствене установе и здравствени радници у оквиру ковид амбуланти домова здравља, пунктова за вакцинацију, посебних пријемно-тријажних центара ковид болница, ковид одељења у ковид болницама, а по потреби и у привременим објектима за смештај и лечење оболелих од заразне болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Завод за јавно здравље, основан за територију Републике Србије, утврђује потребне мере у ванредној ситуацији и врши њихово спровођење у сарадњи са другим установама.

Министар здравља у складу са Законом о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 25/19) утврђује распоред рада и радно време здравствених установа, а по потреби и укључивање приватне праксе и других правних лица која обављају здравствену делатност, као и рад по позиву у случају проглашене ванредне ситуације.

Све мере спроводе се у складу са актуелном епидемиолошком ситуацијом. Имунизација против Covid-19 (вакцинација и ревакцинација) спроводиће се за све старосне групе у складу са Стручно-методолошким упутством за спровођење ванредне препоручене имунизације против Covid-19 у Републици Србији.

4.2. ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

У примарној здравственој заштити планира се реализација највећег дела права и процењених здравствених потреба осигураних лица (8% –100% обухвата осигураних лица превентивним мерама и 80% потреба оболелих и повређених осигураних лица за дијагностиком, лечењем и медицинском рехабилитацијом).

Мере, активности и услуге примарне здравствене заштите планирају, обезбеђују и пружају тимови са изабраним лекаром у домовима здравља и следећим заводима: Заводу за здравствену заштиту студената, Заводу за здравствену заштиту радника, Заводу за ургентну медицину, Заводу за геријатрију и палијативно збрињавање, Заводу за палијативно збрињавање, Заводу за денталну

медицину, Заводу за плућне болести и туберкулозу, Заводу за кожне и венеричне болести, Завод за лабораторијску дијагностику и Завод за радиолошку дијагностику, а по областима здравствене заштите.

Такође, у установама социјалне заштите, као даваоцима здравствених услуга који нису у Плану мреже, обезбеђују се и пружају здравствене услуге на примарном нивоу здравствене заштите, обухваћене обавезним здравственим осигурањем, осигураним лицима која су смештена у установе социјалне заштите.

Превентивне мере и здравствене услуге планирају се ради промоције здравља, здравствено-васпитног рада, превенције и раног откривања ризика и обољења, превентивног и контролног прегледа, скрининга, обавезне имунизације, имунопрофилактике и хемопрофилактике, према клиничким и епидемиолошким индикацијама, као и посете патронажне сестре. Здравствене услуге и мере здравствене заштите планирају се ради прегледа и лечења у случају болести, хитне медицинске помоћи, кућног лечења, неге и палијативног збрињавања, дијагностике обољења и патолошких стања и повреда, физикалне медицине и рехабилитације и краткотрајне хоспитализације у домовима здравља са стационаром.

Превентивне мере и здравствене услуге се планирају по популационим групама код деце до навршених шест година живота, школске деце и омладине од седам до 19 година, код жена у генеративном периоду, трудноћи и код планирања породице и порођаја, код одраслих изнад 20 година и одређених вулнерабилних категорија одраслих лица оба пола (превентивни прегледи и скрининг дијагностика малигних болести, фактора ризика и депресије).

У случају болести и повреда и других стања утврђују се неопходне мере и обим здравствене заштите (прегледи лекара и дијагностичко-терапијске услуге), процењени на основу коришћења у претходном периоду у случајевима обољења и повреде за акутна стања (текућа евиденција о обољењима и стањима), а за хронична обољења и на основу евиденције у оквиру регистара који се воде за лица оболела од одређених обољења (дијабетес, малигне болести, инфаркт миокарда, коронарни синдром).

4.2.1. Здравствена заштита деце до навршених шест година живота

У примарној здравственој заштити деце до навршених шест година живота, у складу са доктрином и стручно-методолошким упутством (у даљем тексту: СМУ) у овој области у складу са општим актом којим се уређује садржај и обим права на здравствену заштиту, са циљем да се унапреди и очува здравље деце и спрече последице у психофизичком и социјалном развоју, обезбеди рана дијагностика и контрола фактора ризика и обољења, лечење и рехабилитација (Табела 1 – План примарне здравствене заштите деце до навршених шест година живота), планира се:

1) укупно око 1.034.850 превентивних прегледа и услуга за дијагностику и праћење здравственог стања и психофизичког и психосоцијалног развоја у одређеном узрасту, око 3.100.000 прегледа ради лечења и око 700.000 дијагностичко-терапијских услуга у вези са обољењима и повредама у овом узрасту;

2) превентивна здравствена заштита код изабраног лекара педијатра, превентивни прегледи у узрасту новорођенчета, одојчета (у другом, трећем, четвртном, шестом, седмом и десетом месецу), код малог детета у другој (два превентивна прегледа) и четвртој години, обухват најмање 95% и код предшколског детета са потпуним обухватом. Контролни прегледи код мале деце у трећој и петој години са обухватом само оне деце код које је на претходно обављеном превентивном прегледу утврђено неко патолошко стање, односно обољење;

3) у циљу раног откривања поремећаја вида, слуха, говора, аномалија деформитета коштаномишићног система, превентивни прегледи деце одређеног узраста у области офталмологије, оториноларингологије и физикалне медицине и рехабилитације, уз обухват најмање од 95% деце до потпуног обухвата;

4) у развојном саветовалишном раду око 95.000 прегледа лекара ради процене ризика и услуге тима: психолога, око 60.000 услуга (тест психичких функција и индивидуална и групна психотерапија), дефектолога око 290.000 услуга (тест функције говора и третмана) и социјалног радника око 60.000 услуга здравствено-васпитног рада;

5) укупно око 220.000 здравствено-васпитних услуга, а у области поливалентне патронаже, уз обухват 100% и пет посета по

новорођенчету, укупно око 308.000 посета патронажне сестре; укупно око 143.900 посета одојчету (две посете по одојчету и четири посете одојчету са сметњама). Уз обухват од 90%, планира се око 115.400 посета за децу у другој и четвртој години, са по једном посетом детету.

У здравственој заштити од заразних болести планира се обавезна имунизација (вакцинација и ревакцинација) деце одређеног узраста против туберкулозе, дифтерије, тетануса, великог кашља, полиомијелитиса, против хепатитиса Б, обољења изазваног Хемифилусом инфлуенце тип б (Ніb), обољења изазваних стрептококом пнеумоније, против малих богиња, рубеле и заушача са циљем достизања обухвата од најмање 95%, како на националном тако и на другим нивоима као и имунизација лица у посебном ризику од инфекција изазваних респираторним синцицијалним вирусом,

лица експонираних одређеним заразним болестима и по клиничким индикацијама, према општем акту којим је уређена имунизација и начин заштите лековима, који доноси министар надлежан за послове здравља. Планиране мере здравствене заштите спроводе службе за здравствену заштиту деце до шест година живота у свим домовима здравља, развојна саветовалишта (на 8.500 деце до шест година живота) са тимовима које сачињавају специјалисти педијатрије и здравствени сарадници (психолог, дефектолог, социјални радник, педагог), поливалентна патронажа, службе за рендген и ултразвучну дијагностику, лабораторијска служба и друге специјалистичке службе (офталмологије, ОРЛ, физикалне медицине и рехабилитације) у здравственим установама на секундарном и терцијарном нивоу.

Табела 1. План примарне здравствене заштите деце до навршених шест година живота за 2023. годину

Популациона група	Број осигураних лица	Услуга према општем акту о садржају и обиму права	Циљ – Планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Новорођенче и одојче	61.650	Превентивни преглед	100%	431.550
Одојче	61.650	Ултразвучни преглед ради раног откривања дисплазије кукова	95%	58.500
Друга и четврта година живота	128.250	Превентивни преглед	95%	182.700
Трећа и пета година живота	128.900	Контролни преглед	30%	38.700
Четврта година живота	64.400	Офталмолошки преглед	95%	61.200
Седма година, односно пред полазак у школу	65.550	Превентивни преглед	100%	65.550
Седма година живота	65.550	Офталмолошки преглед	100%	65.550
Седма година живота	65.550	ОРЛ преглед	100%	65.550
Седма година живота	65.550	Физијатријски преглед	100%	65.550
Деца до шест година живота	451.100	Укупно превентивни прегледи	/	1.034.850
Новорођенче	61.650	Патронажна посета породиљи и новорођенчету	100%	308.000
Одојче	61.650	Патронажна посета одојчету	90%	143.900
Друга и четврта година живота	128.250	Патронажна посета малом детету	90%	115.400
Деца до шест година живота	447.100	Укупно прегледи ради лечења	/	3.100.000
Деца до шест година живота	447.100	Дијагностичко-терапијске услуге	/	700.000

4.2.2. Здравствена заштита школске деце и омладине

У здравственој заштити школске деце и омладине у основној и средњој школи од седам до 19 година живота, планира се око 1.417.400 услуга у оквиру превентивне здравствене заштите, око 3.500.000 прегледа лекара ради лечења и око 700.000 дијагностичко-терапијских услуга у случају обољења и повреда (Табела 2 – План примарне здравствене заштите школске деце и омладине).

Превентивна здравствена заштита се планира у области праћења здравственог стања и психофизичког развоја кроз превентивне прегледе са обухватом од 95% у осмој, десетој, дванаестој и четрнаестој години и са обухватом од 90% у шеснаестој и осамнаестој години живота и кроз контролне прегледе код све деце са здравственим потребама утврђеним превентивним прегледима (процена потреба код око 30% ученика) у деветој, једанаестој, тринаестој, петнаестој, седамнаестој и деветнаестој години живота.

Код деце у десетој години планира се превентивни преглед физијатра са обухватом од 90%. Планирају се прегледи опште и посебне здравствене способности код деце од шест до 14 година за бављење спортским активностима. Планира се са обухватом од 100% и контролни преглед деце од шест до 14 година за утврђивање опште, односно посебне здравствене способности за бављење спортским активностима.

Код деце у четрнаестој години посебно се планира офталмолошки превентивни преглед, уз обухват од 90%.

У оквиру промоције здравља и саветовалишног рада планира се око 270.000 здравствено-васпитних услуга, које обухватају сву децу школског узраста. Ове услуге користе се у едукацији омладине за ефикаснију заштиту од потенцијалних фактора ризика, на раном откривању и препознавању ризика по здравље (у области исхране, менталног здравља, злоупотребе алкохола, дроге и дувана, злостављања, насиља и агресивног понашања и у области репродуктивног здравља) и на њиховом спречавању.

Табела 2. План примарне здравствене заштите школске деце и омладине за 2023. годину

Популациона група	Број осигураних лица	Услуга према општем акту о садржају и обиму права	Циљ – Планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Осма, десета, дванаеста и четрнаеста година живота	265.550	Укупни превентивни преглед школске деце и омладине	95%	252.000
Девета, једанаеста, тринаеста и петнаеста година живота	267.950	Укупни контролни прегледи деце, школске деце и омладине	30%	80.000
Шеснаеста и осамнаеста година живота	142.550	Укупни превентивни преглед школске деце и омладине	90%	128.000
Седмнаеста и деветнаеста година живота	143.800	Укупни контролни прегледи школске деце и омладине	30%	43.000
Школска деца спортисти и деца укључена у школски спорт, старости од шест до 14 година живота	530.000	Превентивни прегледи школске деце спортиста и деце укључене у школски спорт, старости од шест до 14 година живота	100%	795.000
Деца у десетој години живота	65.650	Физијатријски преглед	90%	59.000
Деца у четрнаестој години живота	67.100	Офталмолошки преглед	90%	60.400
Од седам до 19 година живота	885.350	Укупно превентивни прегледи школске деце	/	1.417.400
Од седам до 19 година живота	885.350	Укупно прегледи ради лечења	/	3.500.000
Од седам до 19 година живота	885.350	Дијагностичко-терапијске услуге	/	700.000

Планира се обавезна имунизација у заштити од одређених заразних болести, деце и омладине одређених узраста, са обухватом не мањим од 95%: вакцинација против хепатитиса Б само за децу која нису до тада редовно вакцинисана (ХБ) у 12 години; трећа ревакцинација против дифтерије и тетануса (ДТ) и трећа ревакцинација против дечије парализе (ОПВ) у 15. години. Планирају се и обавезне имунизације према клиничким и епидемиолошким индикацијама и профилактичке мере у заштити заједнице. Планиране мере здравствене заштите спроводе службе за здравствену заштиту школске деце и омладине до 19 година живота, организоване у домовима здравља и у оквиру саветовалишта за младе (на 7.000 деце школског узраста) са лекаром специјалистом педијатром и тимовима сарадника (психолог, дефектолог, социјални радник) уз специјалистичко-консултативне службе гинекологије и других специјалности као што су: неуропсихијатрија, офталмологија, ОРЛ и физикална медицина са рехабилитацијом у здравственим установама на секундарном и терцијарном нивоу.

4.2.3. Здравствена заштита жена

У примарној здравственој заштити жена планира се укупно око 2.180.000 превентивних прегледа и услуга код посебних стања и категорија жена у репродуктивном периоду и у вези са раним откривањем малигнух и других обољења код жена из дефинисаних вулнерабилних група према старости, а за оболеле и повређене осигуранике старије од 15 година живота око 1.800.000 прегледа лекара ради лечења и око 1.250.000 дијагностичко-терапијских услуга (Табела 3 – План примарне здравствене заштите жена).

Планира се:

1) у области планирања породице око 276.400 прегледа и услуга саветовања жена старости 15–49 година и њихових партнера уз најмањи обухват од 20%; интензивни саветовалишни и едукативни рад и обухват жена 15–25 година, у вези са превенцијом побачаја, секундарног стерилитета и полно преносивих болести;

2) у здравственој заштити трудница у вези са контролом здравља труднице и тока трудноће укупно око 518.000 превентивних прегледа и услуга и то: око 55.500 у првом триместру трудноће

са обухватом од 90% трудница и око 240.000 контролних прегледа трудница и трудница са високо ризичном трудноћом (процена око 20% трудница је високоризичних и пет прегледа по трудници са високоризичном трудноћом) а у другом и трећем триместру са обухватом 90% преосталих трудница са просечно четири прегледа по трудници. Око 223.000 прегледа у оквиру ултразвучне дијагностике (просечно четири ултразвучна прегледа у току трудноће и обухват око 90% трудница);

3) у превентивној здравственој заштити породиља, уз обухват 90%, укупно 111.000 превентивних прегледа и то први преглед шест недеља и контролни шест месеци после порођаја.

У области здравствене заштите жена од одређених обољења посебно од малигнух болести, рака дојке и грлића материце, у оквиру циљних добних група планирају се мере примарне превенције (здравствено-васпитне активности) и мере секундарне превенције (прегледи на раном откривању обољења као организовани скрининг здравствене службе) кроз одређени обухват, односно:

1) око 612.400 превентивних гинеколошких прегледа (обухват 20% жена);

2) око 464.200 скрининг прегледа на раном откривању рака грлића материце за жене од 25 до 64 године живота и обухват од 25% жена годишње (75% жена у трогодишњем циклусу скрининга);

3) око 198.300 услуга индивидуално здравствено-васпитни рад за жене од 50 до 69 година.

У области промоције здравља планира се укупно око 500.000 здравствено-васпитних услуга од чега 15% групних метода рада са трудницама, породиљама, у планирању породице и са вулнерабилним категоријама жена и око 75.000 патронажних посета трудници (обухват 90% трудница и свих трудница са високо ризичном трудноћом).

Планиране мере здравствене заштите спроводе службе за здравствену заштиту жена, организоване у свим домовима здравља, у заводима за здравствену заштиту студената, радника, поливалентна патронажа и дијагностичке службе (рендген, лабораторија) у зависности од врсте услуге, као и здравствене установе на секундарном и терцијарном нивоу за високо-ризичне трудноће.

Табела 3. План примарне здравствене заштите жена за 2023. годину

Популациона група	Број осигураних лица	Услуга према општем акту о садржају и обиму права	Циљ – Планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Жене генеративног доба (од 15 до 49 година живота)	1.382.000	Превентивни преглед у вези са планирањем породице	20%	276.400
Труднице (I триместар трудноће)	62.000	Превентивни преглед труднице	90%	55.500
Труднице (I, II и III триместар трудноће)	62.000	Ултразвучни преглед	90%	223.000
Труднице (II и III триместар трудноће)	62.000	Контролни преглед труднице	90%	240.000
Породиље	62.000	Превентивни преглед породиље (6 недеља и 6 месеци након порођаја)	90%	111.000
Жене са 15 и више година живота	3.034.000	Превентивни гинеколошки преглед	20%	612.400
Жене од 25 до 64 година живота	1.856.877	Скрининг/рано откривање рака грлића материце	25%	464.200
Жене од 50 до 69 година живота	991.497	Индивидуално здравствено-васпитни рад	20%	198.300
Жене са 15 и више година живота	3.034.000	Укупно превентивни прегледи код жена	/	2.180.800
Жене старије од 15 година живота	3.034.000	Укупно прегледи ради лечења	/	1.800.000
Жене старије од 15 година живота	3.034.000	Дијагностичко-терапијске услуге	/	1.250.000
Труднице (II и III триместар трудноће)	62.000	Посета патронажне сестре	90%	75.000

4.2.4. Здравствена заштита одраслих

У здравственој заштити одраслих лица, планира се укупно око 3.221.000 превентивних прегледа, и око 30.000.000 прегледа лекара ради лечења и око 15.500.000 дијагностичко-терапијских услуга за оболела и повређена лица (Табела 4 – План примарне здравствене заштите одраслог становништва).

У области превентивне здравствене заштите одраслих особа планирају се:

1) укупно око 1.100.000 превентивних прегледа одређених садржаја, према општем акту о садржају и обиму права;

2) око 440.000 превентивних прегледа (код 8% одраслих) у вези са скринингом – раним откривањем фактора ризика за настајање депресивног синдрома;

3) око 558.500 прегледа мушкараца (од 35–69 година живота) и жена (од 45–69 година живота) ради скрининга – раног откривања фактора ризика за настанак болести срца и крвних судова са обухватом од 20%;

4) око 664.400 превентивних прегледа ради скрининга – раног откривања фактора ризика за настајање дијабетеса типа 2, код старијих од 45 година оба пола;

5) око 458.900 услуга Скрининг/рано откривање рака дебелог црева за особе циљне популације узраста од 50 до 74 године живота, оба пола збирно.

У области промоције здравих стилова живота и на превенцији ризику и ризичних облика понашања, планира се око 1.500.000 здравствено-васпитних услуга и око 500.000 посета патронажних сестара одраслима са 65 и више година и око 300.000 посета оболелим лицима (малигна болест, туберкулоза, душевна и шећерна болест) и породицама према налогу лекара.

У области заштите од заразних болести одраслих лица експонираних тетанусу, хепатитису Б и беснилу, планира се обавезна имунизација, као и ревакцинација одраслих лица одређеног

узраста против тетануса и по клиничким и епидемиолошким индикацијама (вакцинација против грипа). Институту и заводу за јавно здравље планирају хигијенске и противепидемијске мере на колективном и индивидуалном нивоу.

Планиране мере здравствене заштите спроводе службе за здравствену заштиту одраслих, организоване у свим домовима здравља, у заводима за здравствену заштиту студената, радника, поливалентна патронажа и дијагностичке службе (рендген, лабораторија) у зависности од врсте услуге.

Табела 4. План примарне здравствене заштите одраслог становништва за 2023. годину

Популациона група	Број осигураних лица	Услуга према општем акту о садржају и обиму права	Циљ – Планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Одрасло становништво	5.500.000	Превентивни преглед одраслих	20%	1.100.000
Одрасло становништво	5.500.000	Скрининг/рано откривање депресије	8%	440.000
Одрасло становништво, оба пола са навршених 45 година живота	3.322.000	Скрининг/рано откривање дијабетеса типа 2	20%	664.400
Одрасло становништво (мушкарци од 35 до 69 и жене од 45 до 69 година живота)	2.792.500	Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризику	20%	558.500
Одрасло становништво оба пола од 50 до 74 година живота	2.294.544	Скрининг/рано откривање рака дебелог црева	20%	458.900
Одрасло становништво	5.500.000	Укупно превентивних прегледа одраслих	/	3.221.800
Одрасло становништво	5.500.000	Укупно прегледа ради лечења	/	30.000.000
Одрасло становништво	5.500.000	Дијагностичко-терапијске услуге	/	15.500.000
Лица од 65 година и више година	1.454.000	Патронажна посета	Према потреби	500.000
Оболелим лицима и породици	/	Патронажна посета	Према потреби	300.000

4.2.5. Хитна медицинска помоћ

Хитну медицинску помоћ (ХМП) обезбеђују и пружају службе за ХМП домова здравља и заводи за хитну медицинску помоћ (Београд, Ниш, Крагујевац и Нови Сад).

Планира се укупно око 1.632.600 лекарских прегледа и интервенција лекара и других медицинских радника у 2023. години, од тога 474.400 лекарских прегледа на терену (на месту повређивања и разболевања) док се у здравственим установама (амбулантама ХМП) планира пружање 1.158.200 лекарских прегледа. Планом здравствене заштите у области хитне медицинске помоћи за 2023. годину планирано је укупно око 2.585.700 дијагностичко-терапијских услуга (најчешће пружене услуге ЕКГ, апликација лека, друге терапијске процедуре, фиксације, хемостазе и др.). Планирају се услуге превоза акутно оболелих и повређених лица до одговарајућих здравствених установа, непокретних и ограничено покретних пацијената, као и пацијената на дијализи у обиму од преко 42.937.000 километара у обе категорије санитетског превоза са и без медицинске пратње (Табела 5 – План хитне медицинске помоћи у домовима здравља и заводима за хитну медицинску помоћ).

Табела 5. План хитне медицинске помоћи у домовима здравља и заводима за хитну медицинску помоћ за 2023. годину

Прегледа на месту повређивања и разболевања (на терену)	Прегледа у здравственој установи (у амбулантама ХМП)	Укупне дијагностичко-терапијске услуге	Санитетски превоз (укупно км)
474400	1158200	2.585.700	42.937.000

4.2.6. Кућно лечење, нега и палијативно збрињавање

Здравствене услуге кућног лечења, неге и палијативног збрињавања пружају службе за здравствену заштиту одраслих или посебне организационе јединице 159 домова здравља и Градски завод за геријатрију и палијативно збрињавање Београд.

План рада служби кућног лечења, неге и палијативног збрињавања за 2023. годину садржи: планиран укупан број прегледа лекара у службама кућног лечења, укупан број дијагностичко-терапијских услуга, број лица на кућном лечењу и планирани број лица којима ће се пружити услуге палијативног збрињавања.

Планом рада кућног лечења и палијативног збрињавања у домовима здравља за 2023. годину у Републици Србији је предвиђено пружање око 700.000 укупног броја прегледа лекара, а дијагностичко-терапијске услуге у обиму од око 5.000.000 услуга. Укупан планирани број лица на кућном лечењу и палијативном збрињавању у 2023. години у Републици Србији износи 270.000 лица, од тога 35.000 на палијативном збрињавању (Табела 6 – План кућног лечења и палијативног збрињавања у примарној здравственој заштити).

Табела 6. План кућног лечења и палијативног збрињавања у примарној здравственој заштити за 2023. годину

Број прегледа лекара	Број дијагностичко терапијских услуга	Број дијагностичко терапијских услуга	Број осигураних лица на кућном лечењу и палијативном збрињавању	Број осигураних лица на палијативном збрињавању
700.000	5.000.000	5.000.000	270.000	35.000

4.2.7. Дијагностика

У оквиру дијагностике у примарној здравственој заштити планирају се лабораторијске анализе, микробиолошке анализе, као и услуге рендген и ултразвучне дијагностике (Табела 7 – План дијагностичких услуга у примарној здравственој заштити).

У Републици Србији у 2023. години планирано је укупно 52.600.000 лабораторијских анализа, међу којима су најчешће биохемијске анализе, анализе урина, хематолошке и анализе столице. Микробиолошка дијагностика је планирана у обиму од 255.000 услуга (у заводима на примарном нивоу здравствене заштите).

У оквиру рада рендген дијагностика планирана је са 1.210.000 услуга, а у ултразвучној дијагностици 560.000.

Табела 7. План дијагностичких услуга у примарној здравственој заштити за 2023. годину

Услуге	Планиран број услуга
Лабораторијска дијагностика	52.600.000
Преглед столице iFOB тестом (скрининг колоректалног карцинома)	458.900
Микробиолошка дијагностика	255.000
Рендген дијагностика – без скрининг мамографије	1.210.000
Ултразвучна дијагностика	560.000
Скрининг мамографија	99.150
Цитоскрининг (прво читање ПАП бриса у оквиру скрининга рака грлића материце)	464.200
Супервизија (друго читање ПАП бриса у оквиру скрининга рака грлића материце)	83.600
Укупно дијагностичких услуга	55.730.850

4.2.8. Специјалистичко-консултативна делатност

У домовима здравља и заводима у оквиру организованих специјалистичко-консултативних служби, по упуту изабраног лекара планира се у 2023. години око 2.950.000 специјалистичко-консултативних прегледа лекара и око 7.044.500 дијагностичко-терапијских услуга (Табела 8 – План специјалистичко-консултативних услуга лечења у примарној здравственој заштити).

Табела 8. План специјалистичко-консултативних услуга лечења у примарној здравственој заштити за 2023. годину

Област здравствене заштите	Укупно прегледа лекара ради дијагностике и лечења	Укупно дијагностичко-терапијских услуга
Пнеумофтизиолошка заштита	280.000	200.000
Интерна медицина	800.000	920.000
ОРЛ	380.000	230.000
Офталмологија	450.000	450.000
Психијатрија	300.000	160.000
Дерматологија	250.000	80.000
Физикална медицина и рехабилитација	450.000	5.000.000
Спортска медицина	43.000	4.500
Укупно	2.950.000	7.044.500

4.2.9. Стоматолошка здравствена заштита

У области стоматолошке здравствене заштите планирају се мере превенције и профилаксе са циљем очувања и унапређења оралног здравља осигураних лица и терапијске услуге ради лечења болести уста и зуба. Укупно је планирано 5.949.272 превентивних и профилактичких мера: превентивни прегледи одојчади, стоматолошки прегледи мале и школске деце, омладине и студената на редовном школовању до навршене 26-те године живота, као и трудница и породиља, систематски прегледи деце у трећој, седмој и дванаестој години живота, уклањање наслага, апликација флуорида, заливање фисура сталних молара и здравствено-васпитни рад (Табела 9. – План стоматолошке здравствене заштите за 2023. годину).

За стоматолошку здравствену заштиту планирано је око 4.000.000 терапијских услуга ради лечења болести уста и зуба, које су разврстане у 274 различитих терапијских и дијагностичких поступака.

Табела 9. План стоматолошке здравствене заштите за 2023. годину

Врста услуге према општем акту о садржају и обиму права	Планиран број услуга
Превентивни преглед одојчади од 2 месеца до навршене једне године живота	62.626
Стоматолошки преглед	1.440.494
Систематски преглед	196.009
Уклањање наслага	1.573.764
Апликација флуорида	781.295
Заливање фисура сталних молара (по зубу)*	195.955
Здравствено васпитни рад	1.699.129
Укупно превентивне мере	5.949.272
Укупно терапијске услуге	4.000.000

* Планира се за 195.955 лица која ће у оквиру посете стоматологу бити заливане фисуре изниклих сталних молара.

4.2.10. Лекови и медицинска средства

Лекови и медицинска средства на примарном нивоу здравствене заштите планирају се на основу реализације у претходном периоду, у складу са планом потреба и закљученим одговарајућим уговором са Републичким фондом за здравствено осигурање. Апотеке планирају лекове са Листе А и Листе А1 Листе лекова. Лекове и медицинска средства прописују лекари, у складу са стручно-медицинском доктрином и према општем акту Републичког фонда којим се утврђује Листа лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања и општем акту о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања. Медицинско-техничка помагала су медицинска средства, у складу са законом.

4.3. ДИЈАЛИЗА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА И КУЋНИМ УСЛОВИМА

Здравствене услуге у области дијализе за 2023. годину утврђују се и планирају на основу ажуриране базе података осигураних лица која остварују лечење поступцима дијализе (хронични програм) на терет средстава обавезног здравственог осигурања у Републици Србији (месеци пресека март и септембар) и планско извештајних табела које се односе на број лица и број дијализних поступака на програму хемодијализе, перитонеалне дијализе и континуираних поступака замене бубрежне функције (CAPD).

Поступци лечења кроз хронични програм дијализе пружају се у здравственој установи и у кућним условима у укупно 67 дијализних центара (од којих су четири дијализна центра у установама ван Плана мреже и обезбеђују хронични програм дијализе само у установи).

Насупрот дугогодишњем тренду током кога је био присутан пораст броја пацијената на хроничном програму дијализе, током периода пандемије а нарочито у другој половини 2021. и током 2022. године дошло је до значајног смањења броја пацијената који су користили услуге дијализе у установама из и ван Плана мреже. Процена је да ће број осигураника на хроничном програму дијализе у 2023. години порастати за 3 – 5%, односно да ће износити око 4790, и то: у здравственим установама око 4365 и у кућним условима око 425 осигураних лица. Очекује се следствено повећање и броја дијализних поступака, односно процена је да ће се у 2023. години укупно (заједно хронични програм и акутна бубрежна инсуфицијенција) пружити око 700.000 поступака хемодијализе, перитонеалне дијализе и континуираних поступака замене бубрежне функције (CAPD) у кућним условима и у здравственој установи.

4.4. ОРГАНИЗОВАНИ СКРИНИНГ МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ

У складу са актима Владе о националним програмима раног откривања карцинома дојке, карцинома грлића материце и колоректалног карцинома на територији Републике Србије програми се спроводе по децентрализованом моделу. У 2023. години у

програме организованог скрининга све три малигне болести се укључују све здравствене установе (на примарном, секундарном, терцијарном нивоу здравствене заштите). Дужина циклуса организованих скрининг програма малигну болести траје две године за организовани скрининг карцинома дојке и колоректалног карцинома и три године за организовани скрининг програм карцинома грлића материце.

4.4.1. Скрининг карцинома дојке

Националним програмом организованог скрининга карцинома дојке у 2023. години радом стационарних и мобилних мамографа биће обухваћено око 228.300 жена циљне популације од 50 до 69 година старости (99.150 скрининг мамографија на примарном нивоу, 99.150 на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите и око 30.000 скрининг мамографија радом два мобилна мамографа) што чини око 23% укупне циљне популације за скрининг карцинома дојке у Републици Србији.

На примарном нивоу здравствене заштите (Табела 10. – План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу карцинома дојке за 2023. годину) планирају се услуге: позивања жена циљне популације, скрининг мамографија, првог читања и саопштавања резултата. Услуге су описане у Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите („Службени гласник РС”, бр. 70/19, 42/20 и 74/21).

Табела 10. План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу карцинома дојке за 2023. годину

Популациона група	Циљна популација за 2023. годину	Услуге према општем акту о садржају и обиму права	Циљ: планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Жене од 50 до 69 година живота	991.497	Позивање жена циљне популације на скрининг	40%*	396.600
		Индивидуално здравствено-васпитни рад	20%*	198.300
		Скрининг/рано откривање рака дојке (скрининг мамографија)	10%**	99.150
		Прво читање мамографије у организованом скринингу	10% **	99.150
		Саопштења резултата скрининга/раног откривања рака дојке	20%*	198.300
Укупан број услуга				991.500

* Приказан је планирани обухват целокупне циљне популације за целу територију Републике Србије (према процени становништва за 2021. годину).

** Приказан је обухват извођења услуга мамографског снимања и првог читања мамографија из организованог скрининга рака дојке (око половине од укупно процењеног обухвата од око 20%) према могућностима и опремљености установа на примарном нивоу здравствене заштите (кадар и поседовање мамографа).

На секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите (Табела 11. – План услуга за секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу рака дојке за 2023. годину), осим услуга скрининг мамографија планирају се и услуге првог, другог и трећег или супервизијског читања радиографског снимка дојке. Супервизијско читање радиографског снимка дојке планира се као 5% од броја мамографских снимака за годину дана, као и ултразвучни преглед дојки. Услуге су описане у Правилнику о номенклатури здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Службени гласник РС”, бр. 70/19, 154/20, 77/21 и 110/22).

Табела 11. План услуга за секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу рака дојке за 2023. годину

Популациона група	Циљна популација за 2023. годину	Услуге према општем акту о садржају и обиму права	Циљ: планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Жене од 50 до 69 година живота	991.497	Радиографско снимање дојки, обострано – (скрининг мамографија)	10%*	99.150
		Прво читање радиографског снимка дојке у оквиру организованог скрининга	10%*	99.150 + 30.000 из мобилног мамографа** = 129.150
		Друго читање радиографског снимка дојке у оквиру организованог скрининга	23%*	198.300 + 30.000 из мобилног мамографа** = 228.300
		Треће или супервизијско читање радиографског снимка дојке у оквиру организованог скрининга	0,9%**	11.585
		Ултразвучни преглед дојки	0,9%**	11.585
Укупан број услуга				479.770

* Приказан је обухват жена за снимање и прво читање мамографија на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите из организованог скрининга рака дојке (око половине од укупно процењеног броја услуга за установе на примарном нивоу здравствене заштите) због техничких могућности и опремљености истих (поседовање обученог кадра и мамографа).

** Приказан је обухват жена за услуге трећег читања и ултразвучног прегледа у односу на целокупну циљну популацију жена у Републици Србији (односно 5% од планираног укупног броја мамографских снимака за годину дана).

4.4.2. Скрининг карцинома грлића материце

Националним програмом организованог скрининга карцинома грлића материце у 2023. години планиран је обухват ПАП тестом од око 464.200 жена циљне популације узраста од 25 до 64 године живота.

На примарном нивоу здравствене заштите (Табела 12. – План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу карцинома грлића материце за 2023. годину) планирају се услуге: позивања жена циљне популације, ПАП тест, прво читање ПАП теста, супервизијски преглед плочица (друго читање ПАП теста) и обавештавање жена о налазу ПАП теста/издавање резултата. Услуге су описане у Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите.

Услуге: позивање жена циљне популације, ПАП тест, прво читање ПАП теста и обавештавање жена о налазу ПАП теста/издавање резултата се планирају у обухвату од 25% од укупне циљне популације жена у Републици Србији (односно трећина од 75% – од обухвата коме се тежи за три године колико траје један циклус скрининга карцинома грлића материце према Уредби о Националном програму раног откривања карцинома грлића материце („Службени гласник РС”, бр. 73/13 и 83/13). Супервизијски прегледи плочица (Табела 12) се планирају као 8% очекиваних позитивних и 10% насумично одабраних негативних резултата првог читања ПАП теста према методологији скрининга, што је дакле 18% од трећине циљне популације планиране за 2023. годину, односно 4,5% од укупне циљне популације у Републици Србији (рачунате по процени Републичког завода за статистику).

Табела 12. План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу карцинома грлића материце за 2023. годину

Популациона група	Циљна популација за 2023. годину	Услуге према општем акту о садржају и обиму права	Циљ: планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Жене од 25 до 64 године живота	1.856.877	Позивања жена циљне популације	25%	464.200
		Скрининг/рано откривање рака грлића материце (ПАП тест)	25%	464.200
		Цитоскрининг (прво читање ПАП бриса у оквиру организованог скрининга рака грлића материце)	25%	464.200
		Супервизија (друго читање ПАП бриса у оквиру организованог скрининга рака грлића материце)	4,5%*	83.600
		Обавештавање жена о налазу ПАП теста/издавање резултата	25%	464.200
Укупан број услуга				1.940.400

* Планирани обухват је рачунат као 18% од популације за годину дана.

4.4.3. Скрининг колоректалног карцинома

За Национални програм организованог скрининга колоректалног карцинома у 2023. години планира се обухват тестирањем од 458.900 жена и мушкараца циљне популације узраста 50 до 74 године живота (20% од укупне циљне популације Републике Србије). Скрининг прегледи се обављају применом имунохемијског ФОВ теста (iFOBt). Организовани скрининг колоректалног карцинома спроводи се у домовима здравља (служба за заштиту здравља одраслог становништва, превентивни центар и лабораторија).

На примарном нивоу здравствене заштите (Табела 13. – План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу колоректалног карцинома за 2023. годину) планирају се услуге: позивање особа циљне популације, тестирање и упућивање на колоноскопије. Услуге су описане у Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите.

Табела 13. План услуга за примарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу колоректалног карцинома за 2023. годину

Популациона група	Циљна популација за 2023. годину	Услуге према општем акту о садржају и обиму права	Циљ: планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Особе оба пола од 50 до 74 година живота	2.294.544	Позивање особа циљне популације	40%	917.800
		Скрининг/рано откривање рака дебелог црева	20%	458.900
		Хемоглобин (крв)/фецес-имунохемијски	20%	458.900
Укупан број услуга				1.835.600

Колоноскопије код ФОВт позитивних налаза обављају се у свим општим болницама, четири клиничко болничка центра, четири клиничка центра, као и у Војно медицинској академији, са планираним бројем од око 22.900 колоноскопија укупно за све наведене установе (5% од планираног обухвата циљне популације) (Табела 14 – План услуга за секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу колоректалног карцинома за 2023. годину).

Табела 14. План услуга за секундарни и терцијарни ниво здравствене заштите у организованом скринингу колоректалног карцинома за 2023. годину

Популациона група	Циљна популација за 2023. годину	Услуге према општем акту о садржају и обиму права	Циљ: планирани обухват	Планирани укупан број услуга
Особе оба пола од 50 до 74 година живота	2.294.544	Фиброоптичка колоноскопија до цекума	1%*	22.900
		Фиброоптичка колоноскопија до хепатичке флекуре са биопсијом	2 на 1.000 тестираних особа	918
		Фиброоптичка колоноскопија до цекума са полипектомијом	30% свих колоноскопија	6880
		Патохистолошки преглед полипа дебелог црева	30% свих колоноскопија (односно се на колоноскопије са полипектомијом)	6880
		Патохистолошки преглед ендоскопског узорка дебелог црева	2 на 1.000 тестираних особа	918
Укупан број услуга				38.496

** Приказан је обухват мушкараца и жена за услуге фиброоптичких колоноскопија до цекума у односу на целокупну циљну популацију особа оба пола у Републици Србији (односно 5% од планираног обухвата циљне популације за годину дана).

4.5. ИНСТИТУТИ И ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Институти и заводи за јавно здравље (укупно 25 установа) планирају послове и задатке из обавезног здравственог осигурања из области социјалне медицине, епидемиологије, хигијене и клиничке микробиологије. У области клиничке микробиологије планира се око 5.050.000 услуга (4.300.000 услуга по захтеву изабраног лекара и 750.000 услуга за потребе стационарних пацијената).

4.6. СЕКУНДАРНИ И ТЕРЦИЈАРНИ НИВОУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљеви на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите за 2023. годину су:

- 1) обезбедити дијагностику и лечење пацијената оболелих од COVID-19;
- 2) обезбедити 100% реализације права новорођенчади, трудница и породиља у области превентивне здравствене заштите, дијагностике и лечења;
- 3) одржати коришћење стационарне здравствене заштите у случају болести и повреда за хоспитализована лица и кориснике амбулантних услуга на нивоу који је био пре COVID-19 пандемије;
- 4) довођење времена чекања на ниво медицинских рокова дефинисаних општим актом Републичког фонда о листама чекања;
- 5) рационализација болничког лечења оптимизацијом коришћења болничких постеља.

Рационализација постељних капацитета може се остварити у оквиру следећих мера:

- 1) повећања броја постеља за ванредна стања и масовне здравствене проблеме (превасходно намењене лечењу COVID-19 пацијената) у стационарним здравственим установама за акутна обољења и краткотрајну хоспитализацију;
- 2) реструктурирања болничких постеља у складу са здравственим потребама и здравственим стањем осигураника, за потребе дневних болница и лечење одређених акутних и хроничних обољења.

4.6.1. Превентивне мере, активности и услуге на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите

Превентивне мере, активности и услуге на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите планирају се, приоритетно, за новорођенчад и жене у репродуктивном периоду (од 15 до 49 година живота) у вези са трудноћом и порођајем.

4.6.1.1. Здравствена заштита новорођенчади

У оквиру ове врсте здравствене заштите планирају се:

- 1) за сву новорођенчад у породилишту око 62.000 превентивних прегледа педијатра/неонатолога и око 62.000 здравствено-васпитних активности са родитељима новорођенчади;
- 2) око 62.000 обавезних имунизација против туберкулозе и око 62.000 обавезних имунизација против хепатитиса Б за сву новорођену децу, као и апликација имуноглобулина – НВс антигена код новорођенчади од позитивних мајки (НВИГ);
- 3) код све новорођене деце до петог дана по рођењу око 186.000 скрининг лабораторијских анализа на фенилкетонурију, хипотиреоидизам и цистичну фиброзу;
- 4) рана дијагностика поремећаја оштећења слуха код све новорођенчади одговарајућом методом у породилишту, око 62.000 услуга;
- 5) рана дијагностика прематурне ретинопатије у оквиру РОП прегледа очног дна, код деце са ризиком, око 4.000 услуга;
- 6) рано откривање ретких болести у националним референтним центрима, према потреби и утврђеном броју оболеле деце, као и допунска дијагностика у складу са општим актом којим је уређење упућивање осигураних лица на лечење у иностранство.

4.6.1.2. Здравствена заштита жена у вези са трудноћом и порођајем

У оквиру ове врсте здравствене заштите планирају се:

- 1) прегледи и лечење у вези са стерилитетом ради покушаја вантелесног оплођења код жена до навршених 45 година живота, у складу са општим актом о садржају и обиму права, око 9.000 поступака;
- 2) контрола и праћење здравља свих хоспитализованих трудница под ризиком и са патолошким трудноћом (за приближно 20% од укупног броја трудница или за око 12.500 трудница) и око 62.000 услуга здравствено-васпитног рада са трудницама и породиљама;
- 3) око 15.000 скрининг тестова код трудница у првом и другом триместру трудноће у вези раног откривања Down и других наследних синдрома;

- 4) припрема труднице за нормални порођај, организовање и спровођење порођаја у здравственој установи (око 62.000 порођаја) и контрола здравља породиље, по потреби.

4.6.2. Здравствена заштита оболелих и повређених

У односу на постојећи број здравствених установа у Плану мреже здравствених установа, њихове просторне и кадровске капацитете, обим оствареног права осигураних лица/пацијената на обавезну здравствену заштиту у претходним годинама, као и новоизграђене капацитете за лечење COVID-19 пацијената, а узимајући у обзир процену здравствених потреба за 2023. годину планира се:

- 1) хоспитализација за око 1.090.000 оболелих и повређених лица ради збрињавања, неге, лечења и медицинске рехабилитације, као и у вези са трудноћом и порођајем; У оквиру ових капацитета планира се збрињавање осигураних лица на око 42.000 постеља стандардне, полуинтензивне и интензивне неге;
- 2) од укупно планираног броја хоспитализованих лица, за око 200.000 лица се планира пријем ради збрињавања, неге и лечења у организационим јединицама дневних болница (4000 постеља) и на одељењима стационара предвиђеним и за пријем „дневних пацијената” – ради збрињавања, неге и лечења.
- 3) око 8.600.000 болничких дана, што ће дати дужину лечења од просечно осам дана на нивоу свих болничких капацитета и различиту просечну дужину лечења у зависности од природе обољења и врсте повреде;

У неонатолошким организационим јединицама у здравственим установама секундарне и терцијарне здравствене заштите планира се боравак око 62.000 новорођене деце која ће користити око 1750 неонатолошких постеља и остварити око 272.000 болничких дана.

У болничкој здравственој заштити, у формираним јединицама за палијативно збрињавање, на нивоу Републике Србије планирано је палијативно збрињавање за око 4.500 лица у 28 здравствених установа (општих болница, клиничких центара и клиничко-болничких центара). Планирани број постеља у јединицама за палијативно збрињавање износи 283.

Специјалистичко-консултативни прегледи, хируршке процедуре у амбулантним условима, лабораторијска, микробиолошка, рендген, ултразвучна, доплер, скенер и дијагностика магнетном резонанцом, терапијске интервенције и услуге физикалне медицине и рехабилитације планирају се за амбулантне пацијенте, пре свега на основу оствареног степена реализације, односно коришћења у 2021. години (Табела 15 – План здравствених услуга за амбулантне пацијенте у болничкој здравственој заштити).

За стационарне пацијенте поменуте услуге пружају се као саставни део болничког лечења у складу са медицинским индикацијама осигураних лица и планирају се у оквиру епизоде болничког лечења.

Табела 15. План здравствених услуга за амбулантне пацијенте у болничкој здравственој заштити за 2023. годину

Врста здравствених услуга	Амбулантни пацијенти
Специјалистичко-консултативни прегледи	10.500.000
Процедуре са снимањем – укупно	3.484.700
Ултразвучна дијагностика	1.070.000
Компјутеризована томографија [ЦТ] скенирање	350.000
Радиографија	1.950.000
Ангиографија	7.000
Дигитално суптракциона ангиографија [ДСА]	200
Флуороскопија	2.500
Нуклеарно медицинско снимање	15.000
Снимање магнетном резонанцом [МР]	90.000
Лабораторијска дијагностика – укупно	40.417.500
Заједничке опште лабораторијске анализе	6.520.000
Опште хематолошке анализе и анализе хемостаза	5.095.000
Биохемијске и имунохемијске анализе	23.580.000
Имунолошке анализе	250.000
Имунохематолошке анализе	406.000
Микробиолошке анализе	3.382.000
Токсиколошке анализе	39.000
Анализе из области цитогенетике и молекуларне генетике	37.000

Анализе типизације ткива	5.500
Патолошко-анализе	1.103.000
Здравствене процедуре по групама	
Процедуре на нервном систему	142.000
Процедуре на ендокрином систему	6.200
Процедуре на оку и припојеним органима	430.000
Процедуре на уву и мастоидној кости	350.000
Процедуре на носу, устима и ждрелу	200.000
Процедуре на респираторном систему	77.000
Процедуре на кардиоваскуларном систему	127.000
Процедуре на крвном систему и на систему органа за стварање крви	2.500
Процедуре на дигестивном систему	140.000
Процедуре на уринарном систему	140.000
Процедуре на мушким гениталним органима	10.000
Гинеколошке процедуре	180.000
Процедуре у акушерству	90.000
Процедуре на мускулоскелетном систему	190.000
Дерматолошке и процедуре пластичне хирургије	950.000
Процедуре на дојкама	50.000
Процедуре радиолошке онкологије	29.000
Неинвазивне, когнитивне и остале процедуре, које нису класификоване на другом месту	26.600.000
Стоматологија	500.000
Физикална медицина и рехабилитација	9.125.000

У 2023. години планира се око 1.500.000 епизода болничког лечења у оквиру којих се планира пружање дијагностички сродних група приказаних по главним дијагностичким категоријама (Табела 16 – План пружања дијагностички сродних група за стационарно лечене пацијенте и пацијенте лечене у дневним болницама). У оквиру приказаних хоспитализација планира се пружање око 445.000 операција, 60.000 порођаја и око 120.000 услуга радиолошке онкологије за стационарно лечене пацијенте.

Табела 16. План пружања дијагностички сродних група за стационарно лечене и пацијенте лечене у дневним болницама за 2023. годину

Главне дијагностичке категорије	Број ДСГ група
Некласификоване главне дијагностичке категорије	6.000
Болести и поремећаји нервнoг система	49.000
Болести и поремећаји ока	22.900
Болести и поремећаји ува, носа, уста и грла	24.000
Болести и поремећаји респираторног система	112.000
Болести и поремећаји циркулатoрног система	85.000
Болести и поремећаји дигестивног система	89.000
Болести и поремећаји хепатобилијарног система и панкреаса	25.000
Болести и поремећаји мускулоскелетног система и везивног ткива	47.000
Болести и поремећаји коже, поткожног ткива и дојке	50.000
Болести и поремећаји ендокриног система, поремећаји исхране и метаболизма	17.000
Болести и поремећаји бубрега и уринарног тракта	400.000
Болести и поремећаји мушког репродуктивног система	11.000
Болести и поремећаји женског репродуктивног система	39.000
Трудноћа, порођај и пуерперијум	79.000
Новорођенчад	62.000
Болести и поремећаји крви и крвотворних органа и имунолошки поремећаји	12.000
Неопластични поремећаји (хематолошки и солидни тумори)	278.000
Инфективне и паразитске болести	13.000
Менталне болести и поремећаји	16.000
Коришћење алкохола/дрoге и органски ментални поремећаји узроковани коришћењем алкохола/дрoге	3.000
Повреде, тровања и токсични ефекти лекова	5.000
Опекотине	700

Фактори који утичу на здравствено стање и остали контакти са здравственом службом	42.000
Неповезане оперативне процедуре	4.000
Погрешни ДСГ	8.400
Укупно ДСГ	1.500.000

Укупно се на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите планира око 445.000 операција; око 1.500.000 специјалистичко-консултативних прегледа; око 83.000.000 лабораторијских анализа; око 4.800.000 процедура са снимањем у оквиру којих 2.580.000 услуга рендген дијагностике, око 1.600.000 услуга ултразвучне дијагностике, око 520.000 услуга скенер дијагностике, око 120.000 услуга дијагностике магнетном резонанцом. Планира се укупно око 14.500.000 услуга физикалне медицине и рехабилитације и око 270.000 услуга радиотерапије.

Рано откривање ретких болести планира се у националним референтним центрима према утврђеном броју оболелих.

Поступци БМПО планирају се у обиму од око 9.000, а у складу са потребама осигураних лица и расположивим ресурсима у здравственим установама, како из Плана мреже, тако и у приватној пракси, које испуњавају законом прописане услове за обављање ове делатности.

Пресађивање ћелија, ткива и органа планира се у здравственим установама које испуњавају услове за пресађивање дефинисане законом.

У оквиру обавезног здравственог осигурања планира се скраћивање времена чекања за здравствене услуге за које се формирају листе чекања на нивоу медицинских рокова утврђених општим актом којим се уређују листе чекања.

Стационарне здравствене установе обезбеђују осигураном лицу лекове за време стационарног лечења, лечења у дневној болници и у току амбулантно-поликлиничког лечења под условом да је на отпусној листи утврђена даља терапија истим леком, у складу са планом потреба. Осигураним лицима се обезбеђују медицинска средства и медицинска рехабилитација у складу са општим актима којима су уређена медицинска средства и рехабилитација.

5. КАПАЦИТЕТИ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Здравствене потребе осигураних лица у области здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања планирају се на годишњем нивоу, у складу са Планом. Реализација Плана се спроводи у здравственим установама из Плана мреже у складу са капацитетима и законом, као и у здравственим установама ван Плана мреже, према мишљењу надлежних института и завода за јавно здравље.

Према актуелној епидемиолошкој ситуацији током трајања ванредне ситуације на територији појединих градова и општина, односно на територији Републике биће обезбеђени додатни капацитети у виду привремених или трајних објеката за смештај и лечење заражених SARS-CoV-2 и оболелих од Covid-19 у складу са потребом. Током ванредне ситуације прерасподела и ангажовање кадрова планира се у складу са актуелним потребама и Законом.

Републички фонд утврђује потребна финансијска средства за спровођење Плана.

Начин спровођења и праћење реализације Плана дефинисани су општим актима у складу са законом.

6. ПЛАН РОБА И УСЛУГА ЗА КОЈЕ СЕ СПРОВОДЕ ЦЕНТРАЛИЗОВАНЕ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

План централизованих јавних набавки утврђује се у складу са актом Владе којим се уређују услови, начин и поступак планирања потреба здравствених установа из Плана мреже здравствених установа, као и врста роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке.

